

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

1. Uudistuva SOTE -lainsäädäntö muuttaa palvelumarkkinoita - missä nyt mennään?
2. SOTE boostaa yrittäjyyttä Uudellamaalla

Petri Tani
Johtaja
SOTE- ja maakuntaudistus
Laurea ammattikorkeakoulu

SOTE- ja maakuntauudistus

- ▶ Käytännössä valmistelussa on kolme uudistusta:
 - ▶ Maakuntauudistus (18 uutta maakuntaa)
 - ▶ SOTE -uudistus
 - ▶ Kuntareformi
- ▶ Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta.
- ▶ Sosiaali- ja terveystalveluiden markkinaehtoistaminen on tietoinen poliittinen valinta.

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU JA TOTEUTUS

SUUNNITELTU AIKATAULU, VOIMAANTULO 1.1.2020

HALLITUKSEN ESITYS 15/2017 (MAAKUNTA- JA SOTE-ESITYS)
 JA HALLITUKSEN ESITYKSEN 47/2017 KORVAAVA UUSI VALINNANVAPAUSSLAKIESITYS
 KÄSITELLÄÄN YHDESSÄ EDUSKUNNASSA:

Maakuntavaalit 10/2018 ja uudistusten voimaantulo 1.1.2020 lukien
 Valmistelun ja prosessin alustava aikataulu voisi olla seuraava hyvän
 lainvalmistelun periaatteet huomioiden

PERIAATTEET

- hyvän lainvalmistelun periaatteiden noudattaminen
- perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 26/2017 vp. esitettyjen huomautusten mukaisten muutosten huolellinen toteuttaminen
- realistinen toteuttamisaikataulu ja toteuttamistapa
- maakunta- ja sote-esitys sekä valinnanvapausesitys muodostavat kokonaisuuden

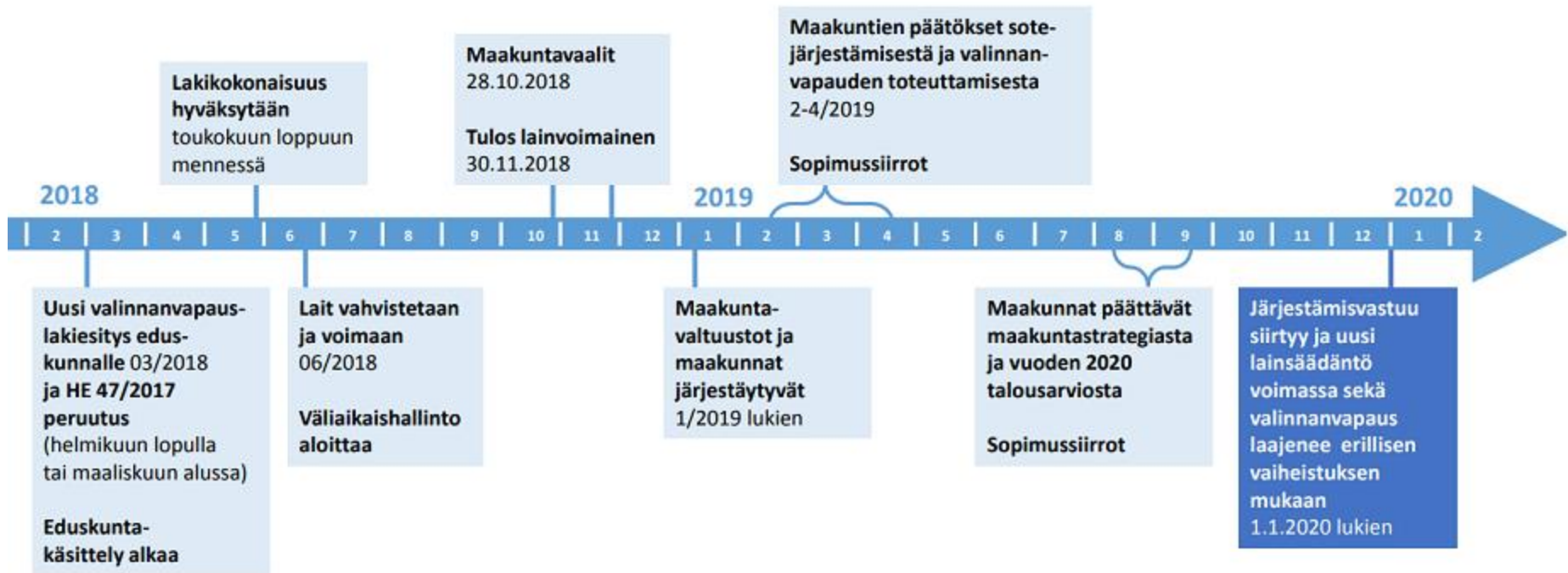
2017
2018

Lähde: Valtioneuvoston kanslia

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU JA TOTEUTUS

JATKOPROSESSI, VOIMAANTULO 1.1.2020

Lähde: Valtioneuvoston kanslia

Maakunnat SOTE palveluiden järjestämisvastuussa 1.1.2020 alkaen

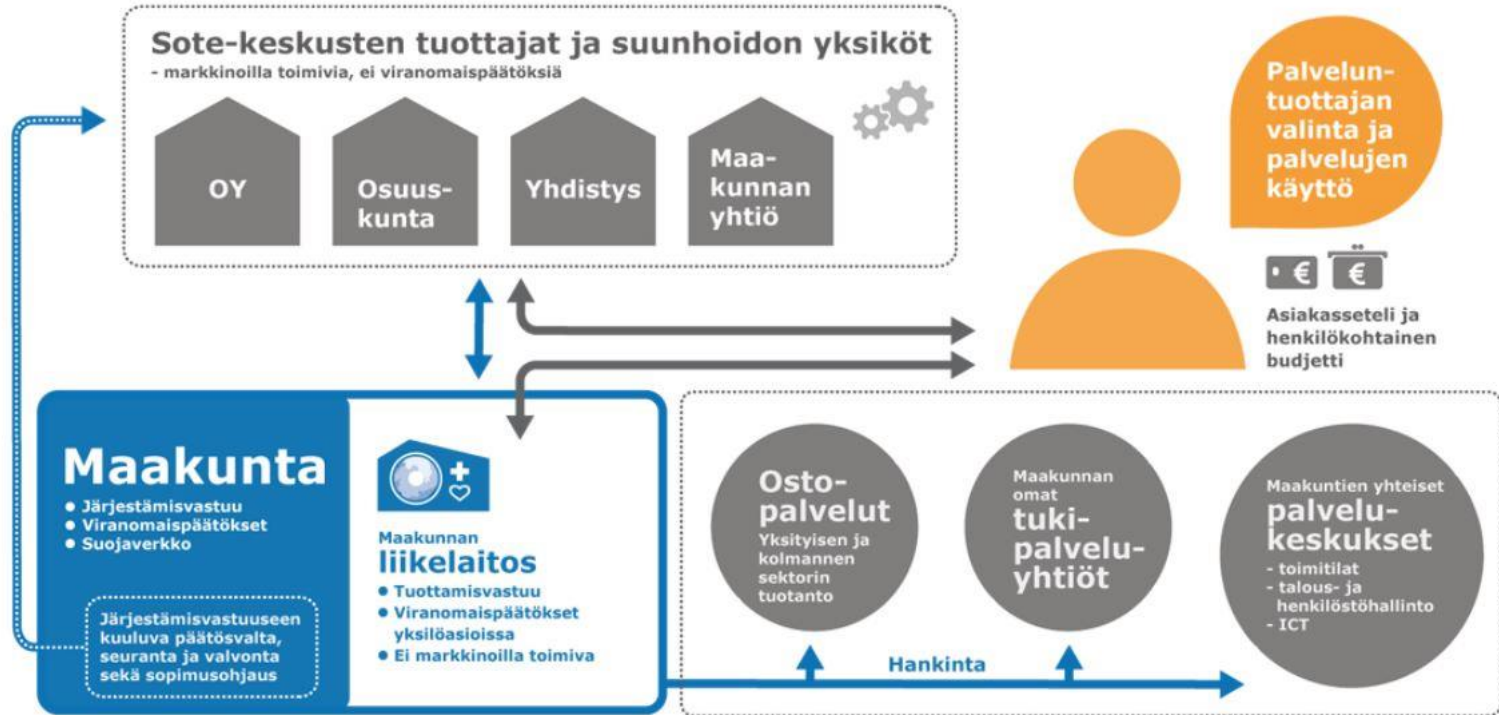
- ▶ Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisvastuu siirtyy lopullisesti kunnilta ja kuntayhtymiltä 18 maakunnalle.
- ▶ Sosiaali- ja terveystalveluiden tuottaminen monimuotoistuu, mukaan julkisten toimijoiden lisäksi yksityiset ja kolmannen sektorin palvelutuottajat.
- ▶ Kansalaisten valinnanvapaus realisoituu vaiheittain.
- ▶ Hallitus osoittaa maakunta- ja sote-uudistusten edistämiseen yli 300 miljoonaa euroa ensi vuodelle ja perustaa SoteDigi yhtiön.

- ▶ Kansalaisten valinnanvapaus on keskeisin markkinaehtoistumisen mekanismi.
- ▶ Tavoitteena siirtyä reaktiivisuudesta proaktiivisuuteen
- ▶ Digitaalisuus (sen onnistuminen) on ratkaisevaa
- ▶ Ratkaisevaa on, onko kansalaisten valinnanvapaus suoraa (SOTE keskus / suunhoidon yksiköt) vai välillistä? Portinvartijan rooli?
- ▶ Avoimia kysymyksiä:
 - ▶ Kuka / ketkä tuottavat SOTE palveluita ja millä ehdoin?
 - ▶ Mikä on maakunnan oma rooli palveluiden tuottajana?
 - ▶ Kuntien / kuntayhtymien rooli palveluiden tuottajina?
 - ▶ Maakuntien yhteisen palvelulaitoksen rooli hankinnoissa / kilpailutuksessa?
 - ▶ Kilpailuneutraliteetti?

JULKISTEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN RAKENNE

STM 05/05/2017

Lähde: <http://alueuudistus.fi/soteuudistus/asiakkaan-valinnanvapaus>

Neljä jättiä valtaa sote-markkinoita – Kilpailu- ja kuluttajavirasto huolissaan asiakkaiden valinnanvapauden puolesta

Attendo, Mehiläinen, Terveystalo ja Pihlajalinna ostavat kiihtyvään tahtiin pienempiä sosiaali- ja terveyspalveluyrityksiä. Kilpailuvirasto on jo huolissaan alan keskittymisestä.

Lähde: HS 27.8.2017

Järjestöt voisivat hyökätä soten hunajapurkille, mutta nopea saalistus on niille vierasta

Suomessa on lähes tuhat järjestöä, jotka tuottavat sosiaali- ja terveyspalveluja.

Lähde: Talouselämä 29.5.2017

Onko markkinassa aidosti tilaa nykyisille ja uusille toimijoille?

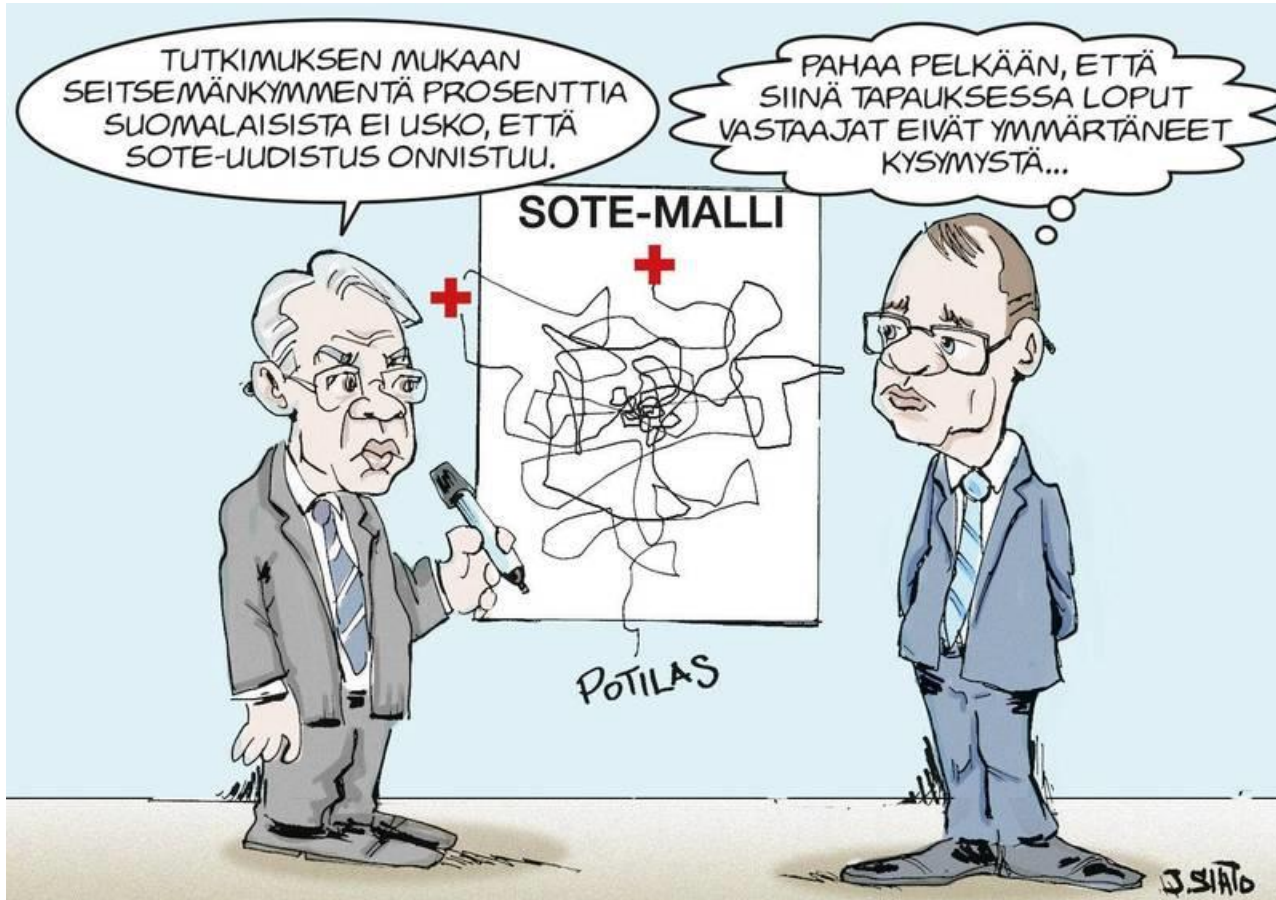
Miten pienet mikrotason yritykset pärjäävät?

- ▶ Markkinaehtoistuminen, SOTE -juna, on jo lähtenyt liikkeelle riippumatta siitä, miten uudistukset etenevät poliittisessa päätöksenteossa.
- ▶ Millaisia toimijoita / yrityksiä tarvitaan nykyisten toimijoiden rinnalle?
 - ▶ Terveys- ja hyvinvointiteknologia merkittävä kasvuala!
- ▶ Uudellamaalla sosiaali- ja terveystaloudellisia tuottavia yrityksiä 6787 (lähde: Tilastokeskus, 2015)
- ▶ Miten siirtymävaiheessa turvataan nykyisten yritysten asema?

SOTE boostaa liiketoimintaa ja yrittäjyyttä!

- ▶ Perinteisen julkisorientoituneet palvelutuotannon rinnalle syntyy uusia tuotteita ja palveluita.
- ▶ Substanssiyrittäjyys vs. geneerinen yrittäjyys.
- ▶ Naisten osuus sote-alan yrittäjistä on yli 70 prosenttia ja valtaosa sote-alan yrityksistä on pieniä, alle 10 hengen mikroyrityksiä.
- ▶ Maksukykyisiä ja -halukkaita kansalaisia entistä enemmän. Hyvinvointimarkkina voimakkaassa kasvussa.
- ▶ Valinnanvapausmarkkina on Sosiaali- ja Terveysministeriön arvion mukaan noin 8 miljardia euroa.
- ▶ Markkinaehtoistuminen tuo kilpailuelementit mukaan. Millä tulevaisuuden SOTE:ssa kilpaillaan?
- ▶ Tulevaisuutta SOTE alalla toimivien yritysten elinkaarivaihtelun lisääntyminen.
- ▶ SOTE synnyttää uusia markkinoita perinteisten rinnalle.

Kiitos!